

Congrés **Nacional Obert** **Procés** **de Garbí**

16 .12.2023 GIRONA

Continguts

 Escaleta de debats	3
 Document per al debat	5
• Bloc 1. Anàlisi de conjuntura	6
• Bloc 2 - Anàlisi interna i retrospectiva	13
• Bloc 3 - Bases per a una estratègia política independentista i socialista als Països Catalans	25

Escaleta de debats

10.00-12.00h

PRIMER ESPAI PLENARI

Presentació del Procés Garbí per part del Grup Motor

Explicació del procés i del funcionament del Congrés Nacional.

Breu exposició de l'anàlisi de conjuntura (BLOC 1)

Petita exposició per desenvolupar la fotografia del món en el que ens trobem i que afrontem.
Exposició per part del Grup Motor i petit torn tancat per fer aportacions.

Presentació de l'anàlisi interna i retrospectiva (BLOC 2).

Balanç global, històric i polític de la CUP com a projecte d'UP

Breu exposició de l'evolució de la CUP com a organització des de la seva fundació i anàlisi de les principals apostes o maneres de desenvolupar la tasca política en els diferents moments de la història de la CUP.

Presentació dels tres espais de debat següents.

Exposició per part de dues ponents i petit torn tancat per fer aportacions.

12.00-12.30h

DESCANS

12.30-14.00h

DEBATS EN GRUPS

GRUP A) Anàlisi i debat sobre la lluita institucional.

Anàlisi sobre la feina feta posant el focus en la lluita institucional. Exposició sobre el projecte municipalista, el projecte polític que hem desenvolupat en les diferents institucions i quin impacte han tingut en la consecució dels nostres objectius polítics.

Exposició inicial per part de quatre ponents i debat en grups d'acord amb les preguntes proposades.

GRUP B) Anàlisi del procés mobilitzador del 2011-2019.

Posem el focus en la lectura conjunta del cicle de l'1-O

Debat sobre el cicle polític de l'1-O i els aprenentatges que n'hem d'extreure per a un nou escenari de ruptura.

Exposició inicial per part de tres ponents i debat en grup d'acord amb les preguntes proposades.

GRUP C) Anàlisi i evolució del model organitzatiu de la CUP

Breu exposició de com ha evolucionat organitzativament la CUP (AL/AT, corretges de transmissió, presa de decisions, estructura nacional i alliberada i direcció).

Exposició inicial per part de tres ponents i debat en grup d'acord amb les preguntes proposades.

14.00-16.00h

DESCANS PER DINAR

16.00-18.00h

SEGON ESPAI PLENARI: DEBAT ESTRATÈGIC (BLOC 3)

Les bases per a una estratègia d'alliberament nacional, social i de gènere dels PPCC.

La construcció d'un projecte polític a partir d'uns objectius polítics clars i de la necessitat d'un escenari revolucionari en clau independentista. Espai per afinar en la tasca de l'organització, clarificar i desenvolupar què ens cal per a la nostra proposta política.

Taula rodona entre quatre ponents per intentar resoldre les preguntes plantejades en aquest bloc de debat.

Després de l'exposició d'aquestes 4 ponents es realitzarà un debat en grups petits amb noves preguntes per afinar la concreció (per concretar la) tàctica que es desprèn d'aquest debat.

18.00h

TANCAMENT DEL CONGRÉS I ACTE POLÍTIC

Document per al debat

Per preparar-nos per aquests debats, des del Grup Motor hem proposat aquest breu document, que pretén situar alguns elements per afrontar aquest primer espai de trobada del Procés Garbí.

En aquest document apareixen algunes de les preguntes que es proposen per orientar el debat, tot i que només són eines per facilitar-lo i no preguntes a respondre de forma precisa. La dinamització dels debats també permetrà que n'apareguin de noves.

BLOC 1

Anàlisi de conjuntura

▼ **L'estat del món avui:** transformacions econòmiques del capital, crisi climàtica i ecològica i canvis geopolítics

Ens trobem en un sistema capitalista en crisi des de fa dècades. A partir dels anys 70 les dificultats per mantenir altes taxes de benefici van empènyer a un gir econòmic de l'economia productiva, fins llavors orientada majoritàriament a la indústria, cap a l'economia financeritzada, fins que la impossibilitat de l'economia real per complir amb els beneficis a futur amb què s'especulava al sistema financer esclatà amb la crisi del 2008. Des de llavors, el capital segueix tenint greus problemes per rendibilitzar-se en l'esfera productiva per la caiguda de la taxa de guany, i davant la dificultat per l'expansió territorial i l'obtenció de nous mercats, ha trobat en la inflació la forma de manteniment de beneficis, a l'hora que augmenta la competència internacional i la pressió sobre recursos i mercats.

Tanmateix, no es pot analitzar la situació en què es troba el sistema capitalista actualment sense tenir en compte que també estem davant d'una crisi climàtica i ecològica sense precedents, fruit de l'ús irracional dels recursos en la dinàmica de creixement constant i inherent del mode de producció capitalista, que ha topat, de fa anys, amb els límits del planeta. La consegüent emergència climàtica amb nombroses catàstrofes i canvis (fenòmens meteorològics extrems, reducció de recursos naturals, energia, aigua, gestió de residus, canvis paisatgístics, migracions, pandèmies...), estan modificant les condicions d'habitabilitat del planeta. Cal que entenguem aquesta crisi ecosocial com un procés social que ja comencem a patir, on la lluita de classes s'accentuarà per la necessitat de cada classe a imposar els seus interessos, així com els estats del centre capitalista lluitaran per exportar les catàstrofes a la perifèria. Davant d'aquesta situació, els grans capitals i la burgesia buscaran adaptar-se a aquests límits (nous nínxols de mercat a través del capitalisme verd, augment dels preus de matèries prime-

res que amaguin processos especulatiu, control oligopòlic dels productes bàsics...), mentre que les forces revolucionàries haurem d'aprofitar l'evidència de la irracionalitat d'un sistema capitalista que ens apropa al col·lapse d'un planeta finit, per mostrar a ulls de grans capes de la societat la necessitat d'un sistema basat en l'economia planificada democràticament que permeti un ús racional dels recursos.

A nivell geopolític, estem veient com augmenta el rearmament de les potències imperialistes a escala global i creix la tensió bèl·lica a la cerca de l'enemic extern, ja que, com hem dit, cada cop es fa més difícil mantenir la rendibilitat del capital, la qual cosa implica un augment de la competència també a nivell internacional. En la lluita per l'explotació dels recursos materials, humans, el control de les rutes mercantils o l'hegemonia en els mercats, el bloc imperialista central hegemònic (OTAN, EUA, i una UE completament subsumida als interessos dels primers) lluita per frenar el desenvolupament d'altres potències que posen en qüestió el seu domini mundial; potències en ascens que estronquen el paradigma bipolar geopolític que hi havia fins fa pocs anys. Aquesta pèrdua d'hegemonia en l'àmbit global augmenta l'agressivitat bèl·lica pel control dels recursos i les zones d'influència. La guerra a Ucraïna pot entendre's com una expressió recent a Occident d'aquest procés. També és necessari destacar que tot i existir aquest context hostil, sobreviuen i neixen un munt de resistències i conflictes (a l'Amèrica Llatina, l'Orient Mitjà o l'Àfrica subsahariana) que des de projectes polítics diversos desafien l'expansió econòmica i militar imperialista i colonialista.

Aquests tres elements (crisi capitalista, crisi ecosocial i conflictes geopolítics), diferenciats però correlacionats, ens aboquen a una crisi energètica i de subministraments i un empitjorament de les condicions de vida de la classe treballadora a tot el món. Les respostes que s'estan donant a aquesta situació arreu del planeta són múltiples en funció del paper que juga cada regió en el sistema econòmic internacional i de les dinàmiques internes pròpies de cada estat o territori.

L'Europa del capital

Si posem el focus a Europa (un projecte neoliberal creat per rendibilitzar el capital), veiem com la seva economia, en el seu procés d'integració al mercat únic, s'ha caracteritzat per una forta polarització de les economies estatals que la integren i sense la qual no es pot entendre l'efecte diferenciat de la crisi financera del 2008 en la qual seguim immerses. La resposta que està donant la UE a aquesta crisi, accentuada per la pandèmia, és diferent de la del 2008. En aquell moment la reacció dels governs europeus va ser intentar garantir la continuïtat del sistema financer a través de rescats amb diner públic sostinguts per polítiques d'austeritat desacomplexades (grans retallades del sector públic, privatitzacions...), que van tenir un impacte abrupte en el nivell de vida de la població europea, a través de la pauperització dels estats del benestar ja perjudicats per dècades d'externalitzacions i infrafinançament. Aquest fet va impactar sobretot en els països del sud, molt dependents dels sectors turístics i de la construcció, així com de l'especulació derivada d'aquests. Actualment, en canvi, la UE està apostant pel sosteniment del sistema financer i productiu a través de grans injeccions econòmiques de diner públic sota el mantra neoliberal de la col·laboració públic-privada. Aquestes injeccions, com poden ser els Fons Next Generation, es disfressen de "fons per a canvis estructurals per a la transició ecològica", però realment consisteixen a reforçar les lògiques neoliberals de transferència de diner públic al sector privat. Aquesta forma de manteniment dels beneficis empresarials a través de diner públic, sumat a l'aposta per mantenir ajudes so-

cials que permetin evitar el conflicte, estan provocant que l'empitjorament de les condicions de vida de les treballadores sigui més lenta i difícil de detectar que al 2008, la qual cosa dificulta la mobilització i la resposta social. Paral·lelament, estem veient com els estats europeus reforcen les polítiques de control i dominació des d'una lògica classista i racista sota el discurs de la seguretat i l'enemic extern (tancament de fronteres, control de migracions, polítiques i violència racista... que la crisi multidimensional accentuarà, tal com estem veient en les negociacions del pacte migratori europeu que apuntala la necropolítica de la UE en política exterior) per tal de desviar l'atenció i no fer front a la necessària superació del capitalisme com a principal causant dels problemes que hem descrit.

Aquest procés està coincidint i legitimant l'auge de discursos reaccionaris a nivell internacional i estatal que vinculen tesis marcadament racistes, classistes, masclistes, ultranacionalistes i negacionistes del canvi climàtic per donar una resposta conservadora en termes ideològics i culturals a la crisi. Aquests tipus de discursos, que són especialment forts entre homes joves, i que podem llegir com una reacció als avenços en termes culturals aconseguits per les posicions transformadores en el cicle anterior, s'han estès per tot el món, i també s'han fet forts a l'estat espanyol i als Països Catalans.

▼ Els estats espanyol i francès: dinàmiques internes i externes, crisis i oportunitats. Realineament dels diferents actors polítics, socials i econòmics.

Si ens centrem en l'estat espanyol, podem dir que un cop tancades les esclotxes obertes al Règim del 78 que van suposar el 15M, el moviment feminista i sobretot el moviment independentista català, ens trobem en una fase d'estabilitat política i institucional, d'una banda, i de reconfiguració estratègica del conjunt de partits polítics independentistes, de l'altra. El PSOE ha aconseguit utilitzar la por a l'extrema dreta, acompanyada per un seguit de mesures polítiques i econòmiques socioliberalis que han permès l'activació d'un cert escut social, per integrar en la dinàmica de l'estat aquelles forces polítiques que podien representar els moviments que en el cicle anterior es visualitzaven com a principals desestabilitzadors del règim (Podemos i els partits independentistes).

Podem dir que el PSOE ha exercit el seu paper històric com a principal garant del manteniment de l'Estat i la pau social en context de crisis múltiples, i que ha aconseguit evitar que es doni cap tipus de resposta social en clau de mobilitzacions i conflictes al context de crisi inflacionària. A la vegada, no podem entendre l'esmentat creixement de l'extrema dreta, inherent a l'actual estat espanyol llegat del franquisme, sense el paper legitimador que n'ha fet el PSOE. Un lamentable exemple d'això són les seves necropolítiques en política exterior com la matança a Melilla o la recent firma de contractes armamentístics amb l'Estat genocida d'Israel.

En aquest context de fràgil estabilitat a nivell estatal i reconfiguració estratègica post 1 d'octubre hem d'emmarcar els darrers anys de governs autonòmics. En aquests darrers anys el govern d'ERC (amb Junts inicialment) al Principat de Catalunya i els governs del Pacte del Botànic al País Valencià i de Bellver a les Illes, liderats per les filials del PSOE, han apostat, de for-

ma fallida, per negociar amb Madrid una redistribució del poder polític per la via de la col·laboració i el diàleg, de manera que han reforçat el marc autonomista sorgit de la transició.

Els resultats d'aquesta estratègia negociadora són dispars, però en cap cas han estat beneficiosos per la classe treballadora dels Països Catalans. A les Illes i al País Valencià hem vist com aquests governs han estat substituïts per nous governs de PP i VOX els quals lluny de tota moderació, estan cometent atacs a la llengua i aplicant el seu programa centralitzador, reaccionari i neoliberal sense restriccions. A Catalunya, el govern (ni les classes populars) no està podent fer front als diversos atacs lingüístics, ni sent capaç de desenvolupar polítiques redistributives poc ambicioses. A més, les apostes polítiques pel diàleg i amnistia, tot i la reacció dels sectors més reaccionaris de l'Estat així com del DeepState, després del cicle de l'1 d'octubre, no estan esdevenint l'eina necessària per reactivar la mobilització contra el Règim. En aquest context no hem vist tampoc un rearmament polític de l'independentisme, que segueix completament desarticulat i desorientat, i no ha reaparegut cap bri de conflicte en una ressaca post-procés que marcada pel descrèdit i pel desgast que no ha permès ni articular una resposta ferma a la repressió ni contra els atacs a la llengua.

Finalment, un cop revalidat el bloc d'investidura aquest novembre del 2023, amb un pacte d'estat amb acord per l'amnistia, ens trobem davant la continuació d'una conciliació a partir de canvis poc profunds i de diàleg dins el marc constitucional i autonòmic, amb forces sobiranes que apostaran per sostenir i seguir consolidant la pau social i el tancament per dalt del conflicte nacional. L'estat espanyol ha demostrat també la seva capacitat d'absorció acabant amb una de les forces més a l'esquerra de l'espectre polític institucional espanyol, com Podemos, i ha tancat així el cicle post-15M.

Els projectes fallits per part de les esquerres institucionals espanyoles, així com les derrotes del cicle de lluites passat, han generat una desafecció política rellevant. Això té un impacte a l'hora d'abordar la intervenció institucional dels projectes revolucionaris. Cal destacar les diverses escissions juvenils que s'han produït en moviments i partits arreu de l'estat (Esquerra Abertzale, PCE, espais andalusos i castellans, també a casa nostra), com a possible símptoma del trencament generacional, canvi de cicle i una impugnació a les apostes anticapitalistes institucionals.

A nivell social i cultural, el capitalisme ha pres cada cop més esferes de la vida de la classe treballadora. L'individualisme capitalista, accelerat i agreujat per la transformació profunda de les relacions socials que va comportar la pandèmia de la covid-19 (aïllament, tecnològització de les relacions, despersonalització, trencament de llaços comunitaris, etc.) ha contribuït a un augment de les sortides individuals, el nihilisme, l'augment de discursos màgics, així com un increment de trastorns de salut mental, especialment entre el jovent. Davant d'això, l'única ideologia que pretesament es presenta amb força per afrontar la crisi de múltiples dimensions fins al moment, amb capacitat de creixement, és l'extrema dreta.

Els moviments socials i polítics transformadors no només han hagut d'afrontar la derrota del cicle anterior i la desafecció i descrèdit que això ha generat envers ells, sinó que també han patit la incapacitat de generar nous escenaris de mobilització i resposta social, l'augment de la repressió, les dificultats de reorganització post-pandèmia i la captació institucional (un exemple clar ha estat la capitalització de Podemos i l'espai dels Comuns del 15M i la lluita per l'habitatge anterior al 2015, o la dinàmica d'absorció del feminisme). Els moviment sindical de base ha hagut d'afrontar un transformació significativa en el model productiu encadenada

a diverses reformes i retallades sobre els drets laborals que han tingut un impacte directe en la lluita sindical actual. Malgrat que alguns espais polítics, com són precisament la lluita en defensa de l'habitatge, la lluita ecologista o la lluita feminista mantenen capacitat d'organització i mobilització gens menyspreables, aquestes troben dificultats per renovar les formes de lluita i apuntar a objectius estratègics que permetin sortir de la fase resistencialista actual, o com a mínim aprofitar-la en clau d'acumulació de forces quantitativament i qualitativa. Així doncs, no són bons moments tampoc pels moviments anticapitalistes d'arreu de l'Estat.

A la Catalunya Nord, la feblesa política i organitzativa de l'Esquerra Independentista té el repte d'aprofundir en una dinàmica de lluita i organització a partir de les esclotxes que s'han obertes a l'estat francès. Aquestes esclotxes de descrèdit de l'Estat es donen a partir de l'afebliment de les garanties socials, com ha estat la darrera reforma de les pensions, a partir de l'augment d'autoritarisme i repressió, especialment contra la població racialitzada centrada a les perifèries, o de l'afebliment de la posició geoestratègica de França com ha mostrat el conflicte al Sahel. La forta centralització de l'Estat i el nacionalisme francès, així com l'afiançament i creixement de l'extrema dreta, mostren la resposta del bloc dominant a la crisi de legitimitat estatal.

▼ Països Catalans: dinàmiques estructurals, tendències i oportunitats en els àmbits socioeconòmic, polític, institucional i cultural.

Les dinàmiques del sistema capitalista es concreten als Països Catalans en la dominació dels estats espanyol i francès. A aquesta cal afegir una dinàmica d'acumulació expansiva amb importants dèficits, com a part dels estats del sud d'Europa, en contraposició al règim d'acumulació intensiva i forta base industrial del nord d'Europa (malgrat que al Principat encara hi hagi una base industrial i exportacions creixents a la resta del continent). Això comporta de manera estructural la manca de sobirania nacional, política i econòmica, que acompanyada per la crisi d'acumulació que esmentàvem i la submissió dels estats al capital internacional, intensificarà la tendència centralitzadora, espanyolista i francesa. En síntesi, totes aquestes deriven en un escenari en què els PPCC esdevenen un espai per al cultiu turístic, els macroprojectes i l'economia especulativa, com és el cas de l'habitatge. Això no és contradictori amb el maquillatge plurinacional que pugui ser assumit els propers anys pel "bloc progressista" a l'estat espanyol o amb l'autonomisme regional.

El règim d'acumulació expansiva que caracteritza el nostre país té un rellevant component de financerització i economia especulativa, estretament lligat durant la primera dècada de segle (i d'unió monetària) al sector de la construcció, i actualment al sector turístic.

Aquests sectors presenten nivells de productivitat molt baixos i requisits de mà d'obra no qualificada superiors als que pot satisfer el creixement natural del país, que s'han correspost amb un enorme creixement demogràfic dels PPCC les darreres dècades, emmarcat per un empitjorament global de les seves condicions materials. En definitiva, l'economia dels Països Catalans ha sofert una terciarització caracteritzada per l'especulació (tenint un màxim exponent en el rendisme) i la creació massiva de llocs de treball precaritzats. La pauperització de grans capes de la classe treballadora i les classes populars és una altra dinàmica estructural de la fase capitalista actual i la posició perifèrica i subordinada dels PPCC. A pesar de les mesures socials del govern

espanyol o de l'aparent garantia de drets a França, la inflació serà una constant la qual, combinada amb la precarització del treball a causa de la liberalització i les externalitzacions, així com la mercantilització de béns comuns, no pot ser només pal·liada amb els augments del SMI o altres ajuts socials puntuals per part dels estats.

Cal afegir que les externalitats socials d'aquest model productiu es veuen complementades per efectes igualment nocius sobre el nostre territori: pressió a les conques hídriques, destrucció del territori i el paisatge, emissions de gasos d'efecte hivernacle a causa de la construcció i el transport, destrucció d'embornals, etc.

El model productiu també ha condicionat la construcció nacional dels Països Catalans introduint importants canvis demogràfics i sociolingüístics. Arreu dels Països Catalans s'està fent evident una forta davallada en l'ús de la llengua catalana, i altres elements com l'autoidentificació nacional i el sentiment de pertinença. Aquest procés de minorització és atribuïble a diferents factors de naturalesa diferent: en la construcció del règim del 78 i període post-transició, l'Estat espanyol ha prosseguit i recentment aprofundit el seu embat institucional i civil contra la llengua i el catalanisme, amb la seva agenda anticatalana i s'han erosionat molts dels consensos catalanistes allà on existien. Un altre element és com la consciència del conflicte nacional ha minvat dins d'alguns sectors que formen part del catalanisme i fins i tot de l'independentisme. La voluntat d'apaivagar el conflicte nacional, conjuntament amb l'assumpció de marcs nacionalistes ètnics, els ha portat a dibuixar una comunitat castellana en oposició a la catalana (obviant tant les diferències nacionals i polítiques internes de les castellanoparlants, com l'existència de comunitats lingüístiques no castellanoparlants molt grans del territori). Així, assumint el relat d'ulsterització però amb voluntat, en teoria, de convèncer-los, s'ha aprofundit la qüestió nacional com a qüestió identitària i excloent i no com a projecte polític nacional necessàriament inclusiu amb la diversitat nacional i lingüística del nostre país. La inacció institucional i el negacionisme de realitats sociolingüístiques i polítiques adverses a la llengua, han acabat d'aprofundir en aquestes mancances. Per últim, la globalització i els nous mitjans de comunicació, així com les dinàmiques de relació social individualitzades i la privatització de l'espai públic, han afeblit l'efectivitat d'algunes de les principals eines per mantenir el català com a llengua d'ús social majoritari al territori, com són l'associacionisme, els mitjans de comunicació públics o l'educació pública.

Finalment, i aquest és un element que diferencia l'actual embat contra el català dels atacs passats, això es produeix en un context en què la classe treballadora es troba disgregada, desorganitzada, precaritzada i és incapaç de vertebrar una força nacional i de classe, que es protegeixi dels marcs ideològics i lingüístics de l'espanyolisme i de la globalització capitalista.

El gran fluxe migratori al país, on un gran nombre de persones hi arriben i marxen en períodes curts, és ocasionat pel model capitalista, que extreu mà d'obra del sud global. Les lleis i institucions racistes estatals i autonòmiques, combinada amb la manca d'un projecte nacional i de classe potent, dificulten l'adscripció a un projecte polític nacional per part de la classe treballadora migrada. A més a més, el gran flux migratori és utilitzat per un catalanisme ultradretà, racista i ètnic, una resposta reaccionària a aquest fenomen que allunya encara més a la població migrada de les propostes polítiques nacionals.

Les implicacions d'aquesta transformació sociolingüística, emmarcada en la voluntat estatal crònica de desprestigiar, esquarterar i privar el coneixement de la nostra llengua per dividir i debilitar el poble treballador català, així com de la dinàmica capitalista, que passa per sobre de qualsevol poble i territori, són un repte per un projecte revolucionari d'alliberament nacional com el nostre. La incapacitat dels estats espanyols i francès, subordinats a la dinàmica capitalista, no

podran donar sortida al col·lapse al qual ens evoca a marxar forçades el sistema, així com tampoc a les aspiracions nacionals. L'agudització de la crisi fa més evident el fracàs del capitalisme, la seva insostenibilitat, així com els projectes autonomistes i de conciliació entre classes. No hi ha, però, com hem vist, una relació mecànica entre aquesta evidència en les vides de la classe treballadora i les condicions subjectives d'articular una alternativa i lluitar per assolir-la, però és un terreny més fèrtil per radicalitzar les posicions polítiques que podem aprofitar.

BLOC 2

Anàlisi interna i retrospectiva

▼ Un breu repàs de la història i evolució de la Candidatura d'Unitat Popular

L'actualitat ens arrossega dia rere dia i ens dificulta reflexionar sobre la nostra militància i la nostra acció política. Per això el grup Motor del Procés de Garbí hem volgut aprofitar l'espai i l'oportunitat del procés per debatre sobre el paper polític de la CUP els darrers anys. Per entendre quines victòries hem aconseguit i en quin punts hem comès errors per tal de no repetir-los i poder fer un aprenentatge col·lectiu que ens permeti desplegar tota la potencialitat del projecte d'Unitat Popular.

La CUP es crea dins el moviment de l'independentisme d'esquerres català que arrenca el 1969 amb la fundació del PSAN. El seu origen és l'Assemblea Municipal de l'Esquerra Independentista (AMEI) creada a finals de 1986. L'AMEI va néixer per la necessitat de fer un salt endavant en la maduració política del moviment, articulats al voltant del l'MDT i molt centrat fins llavors en l'agitació. Es partia de l'experiència de regidors independentistes i especialment de la feina de les alcaldies d'Arbúcies i Ribes. En les eleccions municipals de 1987 es van presentar les primeres llistes amb el nom de Candidatura d'Unitat Popular.

És arran del Procés de Vinaròs que l'Esquerra Independentista aposta per un nou impuls de les Candidatures d'Unitat Popular que pren en un inici una forma més pròpia d'una coordinadora de candidatures locals de caràcter municipalista vinculades a l'Esquerra Independentista. Amb el creixement d'Assemblees Locals i candidatures arreu del país, la CUP transforma progressivament la seva organització, una evolució que es materialitza l'any 2012 a l'Assemblea Nacional celebrada a Reus i que consolida la Candidatura d'Unitat Popular com una organització política de caràcter nacional.

Al llarg dels darrers 20 anys la tendència al creixement ha estat constant i sostinguda, si bé a les darreres eleccions hi va haver un descens de candidatures i regidors i regidores electes. L'any 2003 es van presentar 12 candidatures que van obtenir 6 electes; el 2007 van ser 35, amb 22 electes; el 2011 van ser 99, amb 101; el 2015 van ser 156, amb 385; i el 2019 es va arribar al rècord històric de 196 candidatures, si bé amb 334 electes. Finalment, a les darreres eleccions municipals de 2023 es van presentar sota el paraigües d'Alternativa Municipalista de la CUP un total de 167 candidatures que van obtenir 313 regidors i regidores¹.

L'onada mobilitzadora del 15-M, el fort creixement del moviment feminista en defensa de l'avortament, i el moviment en defensa del dret a l'habitatge i el procés, entre d'altres, generen un cicle mobilitzador que té un impacte directe en els millors resultats a les municipals al 2015 amb el major número de vots de la història de la CUP i el major número de regidores. En aquest moment són moltes les candidatures que passaran a formar part de govern, en solitari o de manera compartida amb altres forces polítiques, amb el canvi en l'acció institucional que això suposa. No és una coincidència que sigui durant el mandat 2015-2019 quan es produeixi el punt àlgid del Procés amb la celebració de l'1-O al 2017, quan la CUP es troba més forta que mai, tant pel que fa a militància com a la representació institucional, com als suports en el seu discurs.

En aquesta evolució cal tenir en compte la irrupció de la CUP al Parlament de Catalunya l'any 2012 amb 3 escons (126.219 vots) que va suposar un impuls d'assemblees locals i candidatures arreu del territori amb un augment de la visibilitat pública i la referencialitat política per a l'independentisme d'esquerres. Els resultats electorals al Parlament han estat desiguals i canviant, molt marcats pels contextos polítics en què s'han celebrat les eleccions. L'any 2015, la CUP va obtenir els seus millors resultats amb 11 escons, representació per les quatre circumscripcions i 336.375 vots. L'any 2017, a les eleccions convocades sota l'aplicació de l'article 155, es van obtenir 4 escons amb 195.246 vots. A les darreres eleccions de 2021, marcades per una forta abstenció, la CUP va obtenir 9 escons amb 189.924 vots.

Per acabar el repàs de resultats electorals cal fer esment de l'entrada al Congrés dels Diputats de Madrid l'any 2019 amb dos escons i 246.971 vots, i la pèrdua de representació a les darreres eleccions de 2023 amb 98.794 vots.

No obstant això, tant els errors com els encerts de l'anterior cicle, així com una conjuntura adversa en clau nacional i social (tal com s'ha desenvolupat en l'apartat d'anàlisi de conjuntura) ens obliguen a entomar el repte d'esmolat l'eina i el projecte polític de la CUP. És per això que en aquest bloc proposem abordar tres qüestions centrals: l'anàlisi de la lluita institucional de la CUP tant als ajuntaments i altres ens locals (consells comarcals i diputacions, principalment) com al Parlament de Catalunya i el Congrés dels Diputats; el cicle polític independentista marcat per l'1 d'Octubre; i l'evolució del model organitzatiu de la CUP.

¹Es tracta de dades de les candidatures presentades sota el paraigües electoral impulsat per la CUP en cada convocatòria electoral i que, per tant, no té en compte aquelles candidatures que tot i estar participades per AL de la CUP no es presentaven en la mateixa coalició electoral.

▼ Anàlisi i debat sobre la lluita institucional com a CUP

La tasca institucional de la CUP, així com la seva incidència política, ha experimentat un gran creixement des del seu naixement fa més de trenta anys. Tot i l'onada reaccionària creixent, la desmobilització pròpia del canvi de cicle polític i els darrers resultats electorals, la CUP segueix sent una força política referent per a una part important de la societat i un agent polític sense el qual no es pot entendre l'actual conjuntura als Països Catalans. Si bé això és el resultat d'una tasca d'enorme de dedicació de la militància de la CUP, és necessari també fer autocrítica d'allò que no hem sabut fer bé. Cal reflexionar sobre els encerts i errors, els reptes que planteja la lluita institucional, i com aquesta ha d'enfortir el nostre projecte polític i generar escenaris i hegemonia per dur a terme els nostres objectius.

Un altre element sobre el qual és necessari reflexionar és la complexitat i la dinàmica pròpia de les institucions i com això es relaciona i impacta en una organització assembleària i els ritmes deliberatius i democràtics. Un dels encerts de la nostra acció política institucional ha estat la necessària denúncia de l'opacitat i les mancances democràtiques de les pròpies institucions. A la vegada, però, la pròpia complexitat i dificultat de l'actual sistema neoliberal de governança ha fet que sovint ens trobéssim mancades dels coneixements i les eines necessàries per desbordar les institucions. L'anàlisi sobre l'actual governança institucional i el balanç de quines polítiques i processos valorem positivament ens han de permetre debatre quin és el rol de la CUP en relació a les institucions i quina és la nostra proposta a desplegar-hi. En aquesta anàlisi és important tenir en compte la tasca orientada a la institució que també desenvolupen les CUP que no han tingut o no tenen en l'actualitat representació institucional. I per últim, haurem d'analitzar també en quines ocasions el nostre paper a les institucions també ha servit per avançar o no cap a un escenari de ruptura en coherència amb el nostre objectiu polític: la República socialista, feminista i ecologista als Països Catalans.

La CUP ha plantejat la seva tasca en l'àmbit local emmarcada en el municipalisme, entesa com a tota aquella lluita per a transformar en els municipis de forma integral, tant des de dins com fora de les institucions; dins d'un projecte nacional d'alliberament. Tot i així, el desenvolupament d'aquesta tasca no ha estat sempre homogènia ni completa, i a vegades hem caigut en el localisme (allunyat del plantejament estratègic nacional) o no hem assumit el municipalisme de forma integral (no tenint en compte tots els nivells d'intervenció que se'n deriven).

La tasca de la CUP en relació als ajuntaments

En aquesta línia, és evident que la CUP no es pot entendre sense la seva tasca als municipis. A l'Europa neoliberal, però, el municipi és l'administració amb menys competències i sovint menys recursos, i a la vegada és la institució més propera a la gent. Complementàriament a aquest fet, detectem que sovint hem encarat la lluita institucional des de posicions polítiques diferents, no necessàriament dicotòmiques, però complexes d'articular col·lectivament sense un treball conscient i estratègic al darrere. Diferents formes d'entendre el rol de les institucions, els seus límits i potencialitats a l'hora d'aconseguir els nostres objectius ens han portat, per una banda, en alguns territoris i moments, a fer una acció institucional d'oposició frontal al poder polític de la pròpia institució, mentre que per altra banda en d'altres ocasions s'ha optat per participar (de múltiples maneres: a l'oposició, governant, en minoria o majoria, aliant-nos amb altres agents ...) com una eina més per assolir els nostres objectius. Aquesta falta d'unitat d'acció arreu del país ha sigut un element de debilitat de l'organització.

Hem treballat i explorat la qüestió dels límits de les institucions de forma desigual en funció de la conjuntura de cada municipi. Si bé de forma global no els hem exprimit i sobretot ens ha faltat dissenyar unes coordenades per superar-los i generar conflicte i avenços per la classe treballadora entorn d'aquests.

La construcció de l'hegemonia política local

Cada realitat local requereix diferents aproximacions tàctiques a l'hora de construir una hegemonia al voltant del projecte polític de la CUP. Alguns dels elements que podem identificar, i que no són ni contradictoris ni dicotòmics, que presenten elements de debat a l'hora d'analitzar els motius d'aquesta hegemonia tenen a veure amb:

- a. La correlació de forces amb la que es desenvolupa la tasca a la institució. Generalment, la tendència ha estat que els governs que hem protagonitzat amb majoria absoluta i amb l'alcaldia a les nostres mans, han tendit a mantenir-se en posteriors eleccions, mentre que els governs en els quals hem sigut minoritaris o poc visibles, l'efecte ha estat el contrari.
- b. La presència, articulació i integració en un moviment popular local fort i actiu és un element que ha contribuït al creixement quantitatiu i qualitatiu de les CUP a nivell institucional.
- c. La política d'aliances que s'ha desplegat a nivell institucional, tant en governs com a l'oposició, pot ser crucial per entendre la construcció de l'hegemonia a nivell local. Les contradiccions que impliquen arribar a pactes amb forces polítiques no revolucionàries o el risc d'assimilació de la CUP a la resta de forces polítiques és quelcom que impacta en aquest procés.
- d. El tipus de propostes que es despleguen des dels governs. Mentre algunes propostes tenen un impacte més directe i immediat (i retorn electoral) en la realitat material de la classe treballadora i les classes populars, d'altres, de caràcter més estructural, estratègic o amb repercussions al llarg termini sovint són menys visibles i poden tenir un menor impacte electoral.

La CUP al Parlament

Fruit de l'Assemblea Nacional de 2012 a Molins de Rei l'organització faria el salt a l'àmbit autonòmic presentant-se per primer cop al Parlament del Principat, on obtindria 3 escons amb el 8,21% de representació i uns posteriors resultats, a les successives legislatures, que acrediten un creixement amb diferents tendències però amb vocació de permanència. En el moment en què la CUP ha estat més forta, tant al carrer com als municipis, és quan s'han obtingut també més escons al Parlament alhora que creixia el moviment independentista. L'entrada de la CUP al Parlament va moure tot l'arc parlamentari cap a l'esquerra: a partir de 2012 s'hi ubica un partit nítidament socialista d'alliberament nacional, un espai polític fins aleshores orfe de representació política autonòmica en una cambra legislativa dels PPCC.

Podem destacar el paper de la CUP al Parlament com un agent que aconsegueix introduir temes al debat polític que guanyen certa hegemonia: qüestionar el règim del 78, denunciar la corrupció i els privilegis de la classe política i les seves portes giratòries, introduir conceptes com la renda bàsica universal o possibilitar la creació d'una energètica pública, o moltes d'altres propostes com el nou impuls de la llei del referèndum.

Durant el procés d'augment de l'independentisme que s'instaura de forma contundent al Parlament en el cicle 2010-2017, mentre el carrer viu un procés d'acumulació de forces que derivarà en el referèndum de l'1 d'Octubre com a punt àlgid -encara que no reeixirà pels motius que es debaten més endavant-, la feina de la CUP al Parlament va ser un dels puntals, no l'únic, sense el qual no hagués estat possible la realització del referèndum. I tot i així vam topar amb les limitacions pròpies de la institució, d'una banda, i amb l'hegemonia de la dreta catalana i el centre-esquerra (Junts i totes les seves expressions anteriors, així com ERC) que van instal·lar-se en el centre del relat en un moment històric i van desplaçar-ne la CUP.

La CUP al Congrés

La participació de la CUP a les eleccions al Congrés dels Diputats del novembre del 2019 i la seva entrada amb dues diputades (246.971 vots, 6,42% a Catalunya) servirà per fer una feina mediàtica en termes discursius per seguir denunciant les diferents estructures de l'Estat que segresten la nostra sobirania i impossibiliten la consecució del socialisme per al nostre poble. Malgrat la feina feta per part de les dues diputades, elements com la polarització creixent amb l'amenaça de l'extrema dreta, el plantejament del "mal menor" amb què es van plantejar les eleccions, els tempos amb què es van convocar i altres elements tant interns com externs deixen la CUP fora del Congrés en les darreres eleccions del juliol del 2023 (98.794 vots, 2,8% a Catalunya).

Impacte als càrrecs electes

La militància de la CUP hem entès la política amb vocació de servei a les classes populars, no pas amb voluntat de servir-nos de les institucions com fan polítics professionals d'altres partits que viuen de càrrecs públics durant dècades. La no professionalització de la política ha sigut un element essencial de la política institucional de l'organització, malgrat que puguem alliberar persones durant períodes limitats de temps per dur a terme la lluita política a les institucions.

Per altra banda, la participació a les institucions genera per si mateixa una exposició pública, una contradicció constant en la nostra pràctica política i uns ritmes que impacten directament en les persones que exerceixen càrrecs electes. La CUP ha fet una aposta activa perquè les persones que fossin càrrecs electes o que es postulaven a les llistes fossin en la mesura del possible un reflex de les classes populars en la seva diversitat. Això sovint han suposat campanyes d'escarni i violències classistes, masclistes i racistes. Alhora, l'estratègia institucional o la manca d'aquesta també ha tingut un impacte a la salut de les militants i la conciliació de la vida amb l'acció institucional durant i després de la tasca de representació.

Tensions i contradiccions entre la lluita institucional i la lluita fora de les institucions

La CUP ha conceptualitzat el seu paper amb la metàfora "un peu al carrer i un a la institució". Algunes CUP han treballat per construir un moviment popular més autònom, altres hi han desenvolupat relacions polítiques en termes de construcció de programa o d'altaveu de lluites, altres no s'hi han relacionat per manca de prioritzar-ho o per la no existència de moviment. Aquesta forma d'entendre l'organització com un espai que actua dins i fora les institucions ha plantejat una sèrie de reptes i aprenentatges:

- a. Degut a les dinàmiques de les institucions en molts moments hem bolcat els recursos materials, humans i la dedicació de temps en aquestes, i hem delegat la construcció del poder

popular al Moviment Popular i l'Esquerra Independentista, sovint no liderat per la CUP. Això ha pogut generar certa sensació d'alteritat entre el que fa el Moviment Popular i el que es fa a les institucions, i que militants que s'acostaven a la CUP per la tasca més enllà de la institució no veiessin l'organització com a eina útil amb capacitat d'aglutinar les lluites socials.

b. La nostra acció institucional no sempre ha estat enfocada a reforçar la lluita o enfortir el poder popular. Sovint hem donat suport a problemàtiques o causes, hem intentat intervenir per resoldre situacions, però no hem sabut dotar de més força o eines als propis col·lectius implicats per tal de reforçar la lluita més enllà de voler resoldre els problemes concrets en qüestió. A vegades hem entès l'acció institucional només com la millora concreta de les condicions de vida deixant en segon pla l'enfortiment d'un poder polític que impliqui i organitzi a les classes populars per tal de poder guanyar força en la conquesta general de drets i la construcció d'un poder propi.

c. S'ha de posar en valor la capacitat que ha tingut l'organització i la seva militància a l'hora de relacionar-se i establir un treball conjunt amb el moviment popular. La CUP, com a militància de l'EI, ha sigut proactiva en moments de construcció de poder popular i de generació de lluita i conflicte diversos (1 d'Octubre, repressió, moviment feminista, habitatge, sanitat, educació, casals i ateneus...). Tot i així, ha existit el risc de ser percebuts, en alguns moments, com a partit polític convencional i això ha pogut generar desconfiança o distància a l'hora de treballar.

d. No tenir una força al moviment popular o un poder popular propi alineat amb els plantejaments estratègics de la CUP ens ha pogut fer entendre al Moviment Popular com un agent expert i amb les demandes o propostes correctes, tot i que no sempre ho fossin.

A partir d'aquí, des del Grup Motor proposem, a tall orientatiu, les següents preguntes per al debat d'aquest punt:

· L'acció política de la CUP arreu del territori ha estat difícilment identificable per manca d'homogeneïtat? Quins elements identifiquem com a diferencials i quins identifiquem com a comuns?

· Amb quins límits ens hem trobat a l'hora de desplegar apostes polítiques des de les institucions? Quins d'aquests límits són externs i quins altres són interns? Quan els hem superat, què ha sigut essencial per tal de fer-ho?

· Quines diferents estratègies hem fet servir per fer créixer la nostra hegemonia? Ho hem aconseguit?

· L'acció política institucional ha contribuït a crear o enfortir el moviment popular? Quins elements hi han contribuït i quins ho han dificultat?

· Com hem escollit les persones que han esdevingut càrrecs electes? Què n'hem esperat d'elles? Després del seu pas per les institucions han seguit vinculades al projecte o no? Si ho han fet, amb quin nou rol?

· Es pot marcar l'agenda parlamentària, posant propostes sobre la taula, amb capacitat per aterrar algunes conquestes sabent comunicar-ne l'autoria malgrat l'opacitat informativa?

· Cal aprofundir en la política d'aliances, nacionals i internacionals, que es poden travar des dels grups parlamentaris per l'alliberament nacional i social dels PPCC?

▼ Anàlisi del procés mobilitzador 2011-2019.

Posem el focus - lectura conjunta del cicle de l'1-O

En la tasca política de la nostra organització ha estat primordial la capacitat de generar mobilització i organització a través del conflicte. En el cicle mobilitzador que podria comprendre entre el 2011 i el 2019 (15-M, moviment feminista, lluita per l'habitatge, vagues generals...), s'hi inscriu també el procés independentista. Ens proposem fer una anàlisi profunda de què va suposar el cicle de l'1-O i els aprenentatges que podem extreure com a organització, com a experiència recent i cabdal per la història del nostre país.

La jornada de l'1 d'octubre va ser un dels moments més propers a un escenari insurreccional que hem viscut als Països Catalans i a l'Europa Occidental en les darreres dècades; això fa que calgui analitzar tot el cicle polític que el va possibilitar i el seu tancament per tal de millorar la nostra tasca de cara a nous embats o cicles de conflicte polític. Aquesta anàlisi cal que es faci des de l'honestedat i evitant les culpabilitzacions, personificacions i exercicis de política ficció. L'objectiu, doncs, és extreure'n aprenentatges polítics d'utilitat.

En primer lloc, cal emmarcar el cicle de l'1 d'octubre com un procés d'acumulació de forces en què convergeixen elements activadors de caràcter nacional o independentistes (consultes populars per la independència, procés i sentència de l'Estatut, etc.) amb activadors de caràcter social i de classe (crisi 2008, moviment dels indignats, 15M, vagues generals, moviment feminista, etc.). Ambdós impulsos es retroalimenten i encertadament, per a bona part de la població catalana la solució que canalitza ambdues aspiracions és l'autodeterminació del poble català.

L'aportació del nostre espai polític va ser cabdal: l'impuls de les primeres consultes per la independència, l'actualització de la proposta independentista transformadora, la proposta del referèndum, la socialització de la desobediència a grans masses de població, la creació dels CDR o l'impuls de l'espai autodeterminista del 3 d'octubre en són alguns exemples.

Amb una voluntat introductòria i poc exhaustiva, el Grup Motor del Procés de Garbí identifiquem els següents aprenentatges com a elements disparadors i fins i tot, conflictius entre ells, del debat al voltant de l'anàlisi retrospectiva del cicle polític anterior.

1. Necessitat d'una lectura política compartida. L'existència d'una lectura dispar en el si de la CUP respecte el Procés va dificultar l'actuació clara i unísona en diferents episodis del darrer cicle polític.

2. Necessitat d'anàlisi profunda del poder. El darrer cicle va mostrar la fortalesa del capital i l'Estat de desplegar el seu poder polític malgrat la massiva mobilització desobedient del poble i les institucions catalanes. Cal aprofundir en l'anàlisi de l'Estat, la Unió Europea, així com del conjunt d'institucions catalanes que hi són sotmeses per desplegar una millor estratègia que combati cada un dels fronts que l'Estat té a les seves mans per aturar la independèn-

cia. Aquesta anàlisi ha de permetre identificar quines estructures o institucions de caràcter popular i alternatiu cal desplegar per sostenir un embat futur en millors condicions.

3. El paper de les institucions. L'1 d'octubre va ser possible per una combinació exitosa entre Poder Popular i institucionalitat alternativa i la institucionalitat legal. Sense una xarxa clandestina d'organització material del referèndum, així com una xarxa de CDR que en defensessin materialment la celebració, no hagués estat possible. De la mateixa manera, sense una implicació institucional tant en termes propagandístics com de creació de legitimitat (legal i simbòlica), tampoc.

4. Sobre la política d'aliances i la correlació de forces. Només una força revolucionària, que no defuig la inestabilitat i el conflicte, és capaç d'arribar fins al final en l'exercici del dret a l'autodeterminació, de manera que el lideratge de forces burgeses –per la seva naturalesa– és incompatible amb arribar a un moment revolucionari com pot ser la independència. Això no implica negar les aliances tàctiques amb qui es consideri oportú en funció de la conjuntura (analitzant curosament a quins interessos estem contribuint en cada moment), però en un moment de conflicte, un espai revolucionari liderat per la classe treballadora ha d'aspirar a convèncer i arrossegar a amplis sectors de la societat en la construcció d'aquest bloc històric que ens permeti avançar en els interessos del poble treballador català.

5. Bona capacitat de socialització de plantejaments propis. Es van aconseguir socialitzar plantejaments històrics de l'Esquerra Independentista, des de qüestions més polítiques de concepcions respecte l'estat espanyol i el capitalisme (autoritarisme estat espanyol, incompatibilitat democràcia i capitalisme...) a socialitzar massivament moltes de les formes de lluita (desobediència, organització popular, mobilització, cultura antirepressiva...) que l'EI havia incorporat durant anys en la seva praxis política, i es va aconseguir debilitar plantejaments hegemònics fins al moment.

6. Una organització preparada per al conflicte. Davant de l'escenari de conflicte, l'organització i la seva estructura va mostrar alguns encerts però també algunes debilitats. Cal una organització que tingui la capacitat d'integrar, generar i sostenir escenaris de conflicte.

7. La repressió. Cal dotar-nos d'una resposta consensuada en clau antirepressiva, en coherència amb el projecte i l'estratègia que ens permeti sostenir el conflicte a la vegada que es dona resposta als embats repressius.

8. La multiplicitat de direccions. L'existència de direccions diferenciades entre organitzacions de l'EI, amb àmbits d'actuació i nivells i tipus d'informació diferents va aprofundir en les lectures diferents del moment polític i va generar disfuncions. Alhora, es va generar una dependència de la CUP, que de facto va esdevenir direcció de l'Esquerra Independentista.

9. L'honestedat. Més enllà dels errors polítics o la derrota del moviment independentista, el fet de no afrontar amb honestedat les lectures del cicle i les seves limitacions va impactar negativament en l'organització i el moviment, va fer que perdés credibilitat, sumat al bloc de l'espai institucional independentista i al desengany amb aquests. Probablement això fos un element que ens fes perdre més suports, simpaties i fins i tot militància, tot i la conjuntura derivada de no haver assolit el nostre objectiu.

10. Autodeterminació per la ruptura democràtica. Es va validar l'autodeterminació com a element de desestabilització del poder capitalista espanyol, i una via amb molt potencial de ruptura real.

11. Les condicions contextuais que van possibilitar l'1 d'octubre. El cicle Procés i l'1 d'octubre va ser possible per una conjunció d'una evident crisi econòmica, una impugnació sistèmica àmplia i l'evidència dels límits a les aspiracions majoritàries del poble català al Principat dins l'estat espanyol. Repetir una situació insurreccional com la de la tardor del 2017 requereix crear aquestes condicions contextuais prèvies.

12. Sobre el paper de la burgesia i l'estructuració social de l'independentisme. El Procés no va ser un procés polític burgès. Mentre que la gran burgesia catalana mai va apostar pel projecte independentista (i el va combatre) per la seva pròpia condició d'existència, vinculada a les estructures del capital estatal i internacional, la burgesia mitjana es va dividir entre aquells sectors més vinculats a l'Estat, contraris, i d'altres més vinculats a l'àmbit autonòmic, que sí van adoptar posicions més favorables a l'independentisme en tant que podien veure en el projecte d'una independència ordenada sota els marcs de la UE i per tant, integrada als mercats globals, una oportunitat de millorar la seva posició. La petita burgesia, sense un paper dirigent a la societat catalana ni de gran privilegi, va circumscriure's més al voltant dels interessos majoritaris del poble treballador. La classe treballadora va adscriure's de forma desigual al Procés, de forma variada territorialment, i va haver dificultats per connectar amb part d'aquesta en determinades àrees. Ara bé, sense dubte, va ser la principal protagonista quantitativament: va engreixar les principals mobilitzacions i dinamitzar les organitzacions i espais propis del Procés (Assemblea Nacional Catalana, Òmnium Cultural, CDR, etc).

13. Sobre el programa independentista. El projecte independentista del darrer cicle no va tenir un programa polític clar. No obstant això, hi va haver un gran consens al voltant de la necessitat de creació d'un Estat per a l'aprofundiment democràtic i la millora de drets individuals i col·lectius. De fet, els moments de major adhesió al projecte es donen quan aquests elements es visualitzen més i ocupen major centralitat (ex. manifestació 11S a la Meridiana).

14. Sobre l'espai 3 d'octubre. L'espai autodeterminista i antirepressiu esdevingut al voltant de la vaga general del 3 d'octubre va permetre identificar i mobilitzar un bloc social que, si bé no era estrictament independentista, s'enquadra en l'autodeterminació i l'avenç dels interessos de la classe treballadora. Les coordenades d'aquest bloc social, pràcticament desarticulat en l'actualitat, podrien ser elements aglutinadors al voltant dels quals iniciar un nou cicle polític.

15. Necessitat d'espai de masses nacional i de classe. Necessitat de comptar amb sindicalisme nacional i de classe fort, que reverteixi en un futur la manca de referencialitat i lideratge en clau de classe en la que es va trobar la classe treballadora catalana. La CUP com a força anticapitalista que s'adreça a les classes populars ha d'implicar-se per l'enfortiment de l'espai sindical independentista i de classe en atenció als interessos compartits.

16. La potencialitat constituent. Un dels elements diferenciadors entre el projecte independentista català i les apostes de l'esquerra espanyola té a veure amb què el primer plantejava la creació d'un nou ens polític, i per tant, d'unes noves formes de relacions socials emmarcades dins d'un nou Estat. En definitiva, no jugava a la lògica de guanyar terreny a una legalitat existent, sinó que la superava per una de nova. Aquesta dinàmica de lluita és

substancialment diferent a la dinàmica clàssica dels moviments socials dels últims temps que han basat les seves lluites en conquestes legals per ampliar drets. Existeix una hipòtesi sobre que el plantejament constituent de la lluita té un potencial molt més aglutinador, rupturista i fins i tot, realitzable, que no pas el primer, en tant que, com s'ha vist, que alguns drets es facin llei no és garantia que aquest dret s'apliqui ni molt menys que transformi la societat.

17. Internacionalisme. Necessitat de bastir unes relacions polítiques internacionals sòlides, amb planificació i continuïtat, més enllà de trobades i contactes puntuals, amb forces de l'esquerra anticapitalista i independentista arreu d'Europa. Passar de la simple solidaritat a la creació d'estructures polítiques de suport mutu, que esdevenen fonamentals no sols en moments de ruptura i de reconeixement internacional, sinó per avançar cap aquests escenaris.

A partir d'aquestes idees, situem algunes preguntes per alimentar el debat retrospectiu sobre el cicle polític de l'1-O:

- ***Quin potencial té la proposta constituent? Cal un programa polític independentista per a generar un nou cicle mobilitzador? Amb quin objectiu, amb quins agents de quina manera es podria construir?***
- ***Quins elements identifiquem que ens van faltar per tenir una organització preparada pel moment revolucionari que va suposar el 1-O?***
- ***Quines condicions pensem que són claus per la generació d'escenaris com el 1-O i com les construïm?***
- ***Tot i ser un moviment massiu van haver-hi sectors de les classes populars que no es van sentir interpel·lats. Com hi podem arribar?***

▼ Anàlisi i evolució sobre el model organitzatiu de la CUP

Cap projecte polític pot entendre's sense analitzar la seva organització i una peça imprescindible d'aquesta som nosaltres: les militants. De baix cap a dalt, i des de l'horitzontalitat, les militants som la clau de l'organització. És per això que una de les qüestions que cal abordar en el Procés de Garbí és la pròpia organització, el seu funcionament i nosaltres mateixes, les militants de la CUP. Això pren una especial importància en un moment marcat pel reflux de les mobilitzacions al carrer degut a les múltiples causes esmentades anteriorment.

La CUP com la coneixem avui neix d'una voluntat de transformació de la realitat local a partir de la creació de candidatures que concorren a les eleccions municipals i entenen l'assemblea local com l'espai organitzatiu prioritari. Amb els anys, aquestes candidatures es multipliquen arreu del territori. Aquest fet posa en evidència la necessitat o potencialitat d'articular algun tipus de coordinació –organitzativa, logística, programàtica o de coneixement. La CUP s'articula, sobretot a partir de l'any 2012, com una organització nacional amb assemblees locals, territorials i òrgans nacionals. Més enllà d'una millora en l'homogeneïtzació de la proposta i l'acció política, aquesta dinàmica organitzativa ha suposat una millora en tant que ha permès fins a cert punt que l'organització abandoni el localisme i insereixi la seva pràctica en una dinàmica nacional.

En el moment en què la CUP decideix fer el salt al Parlament autonòmic de Catalunya, ara fa onze anys, el pes polític de l'organització bascula cap a la dinàmica parlamentària en tant que la visibilitat del projecte escala a una dimensió fins aleshores desconeguda. Això ha implicat que, com a organització, se'ns hagi requerit un ritme de treball a nivell nacional molt diferenciat del ritme de treball local i territorial. Aquests diferents ritmes –que també són diferents en tant que suposen tasques molt diferents– no tenen perquè ser incompatibles, però és obvi que sovint han sobrecarregat les assemblees locals, les han privat d'una tasca més arrelada a la seva realitat, o per contra, les han desconnectat de l'organització com a aparell nacional. A tot això cal afegir-hi que els canvis organitzatius no han seguit sempre una lògica harmònica sinó que han vingut marcats per les necessitats puntuals o han estat pedaços front a les mancances de cada moment.

Són moltes les qüestions organitzatives pendents, acumulades al llarg dels anys, i difícilment les podem llistar totes ara, però sí que creiem necessari posar sobre la taula els elements, debats i problemes que en el repensament organitzatiu de la CUP cal que resolguem.

La direcció política

Un dels debats i disfuncions recurrents els darrers anys ha estat a l'hora de prendre decisions i exercir la direcció política de l'organització en el període entre assemblees nacionals. D'una banda, la direcció política recau formalment en el Consell Polític, integrat per representants de les Assemblees Territorials, i que es reuneix de forma ordinària un cop al mes. De l'altra, el Secretariat Nacional, un òrgan a priori més executiu, és qui porta a la pràctica la direcció quotidiana davant d'una actualitat ineludible. A això cal afegir-li el paper del Grup Parlamentari (o dos grups parlamentaris, durant l'etapa amb representació a Madrid) i els respectius òrgans de governança (actualment la COP, on hi participen també altres organitzacions).

Aquestes disfuncions fan que el dia a dia de l'organització hagi recaigut sobre l'estructura alliberada i que sovint se supleix la incapacitat de les estructures formals intermitges a través d'espais informals. A això cal afegir que el Consell Polític ha anat a remolc de les propostes generades des de l'estructura nacional (Secretariat Nacional, Grup Parlamentari, TEI, etc.), i una manca d'iniciativa política de les Assemblees Territorials que s'ha anat reduint paulatíment.

L'organització territorial

Si bé les Assemblees Locals han estat l'espai de participació directa de la militància a la CUP, el debat i la presa de decisions a nivell nacional s'ha vehiculat a través de les Assemblees Territorials i dels representants al Consell Polític i altres òrgans com la COP. Al mapa territorial, però, respon més a l'evolució i les adaptacions durant el creixement i implementació de la CUP arreu del territori que a una realitat política, social o institucional, i al pes en nombre de representants o vot ponderat que aquestes Assemblees tenen al Consell Polític. Aquesta diferència entre l'organització territorial de la CUP i la del país, majoritàriament adoptada pel conjunt d'organitzacions, entitats i col·lectius, principalment de caràcter comarcal, també ha dificultat la intervenció política de les Assemblees Territorials en els seus respectius àmbits geogràfics. A nivell de territoris dels diferents PPCC es detecta la necessitat d'una estratègia d'expansió que contempli la possibilitat d'un suport d'estructura, adaptada a les diferents velocitats i realitats militants, proporcional als objectius a assolir.

Model de militància

Militar a la CUP és un concepte entès de múltiples formes més enllà de la inscripció al cens i el pagament de quotes. La participació a l'organització és molt diversa, tant en l'àmbit local i territorial com en el sectorial (grups de treball). A banda de les militants inactives o poc mobilitzades, també entre aquelles implicades amb regularitat hi ha grans diferències que només respon a les diferents disponibilitats sinó també amb la manca de cultura militant compartida i de les dinàmiques internes.

D'una banda, la poca connexió entre la militància local i l'estructura nacional, i de l'altra la inexistència d'una preparació i formació planificada de quadres militants dificulta enormement la renovació real de lideratges. Per contra, la dinàmica interna que requereix una alta intensitat militant allunya de la militància activa i la presa de decisions a persones amb menys disponibilitat o amb menor bagatge formatiu, i introdueix un biaix de classe en els espais de decisió de l'organització.

A les qüestions assenyalades cal afegir-hi que les persones que assumeixen càrrecs o rols orgànics o de representació pública es veuen sotmeses a una alta pressió, a banda d'una alta exigència en la dedicació, que sovint comporta que abandonin aquests espais. Aquest és un element determinant també en l'alta masculinització de l'organització que allunya a les dones, especialment quan sostenen càrregues de cures.

En síntesi, hem volgut resumir l'evolució del model organitzatiu en els anteriors reptes per a partir d'aquí afrontar les següents preguntes per començar a construir conjuntament el model d'organització:

- Creieu que hi ha algun altre element d'anàlisi a tenir en compte pel que fa a l'evolució del model organitzatiu de la CUP?***
- Quin ha de ser el model de la direcció política de la CUP? Una organització preparada per entomar allò urgent i allò important? Quins mecanismes són necessaris per integrar el funcionament assembleari amb la necessitat d'una presa de decisions ràpida i democràtica? Quins han de ser els diferents rols de la militància en aquests processos diferents?***
- Cal repensar la nostra organització a nivell supramunicipal? Com ens hem d'organitzar més enllà de les assemblees locals? Com garantim que la militància pugui implicar-se en diferents nivells de l'organització sense perdre el contacte amb d'altres on no hi dedica tant de temps?***
- Què significa ser militant en una organització política de classe que busca subvertir l'actual sistema al 2023? Com definir i dur a la pràctica un model militant engrescador? Com garantim la participació en la presa de decisions de la militància i alhora la formació de quadres i lideratges que assumeixin els rols i càrrecs orgànics i de representació pública de la CUP?***
- Com fem compatible el fet d'estar a primera línia amb la conciliació amb la resta de la vida? Com tenim cura de les persones amb major implicació? I quina relació té això amb la masculinització de l'organització i com ho podem revertir?***

BLOC 3

Bases per a una estratègia política independentista i socialista als Països Catalans

Hipòtesi

El nostre objectiu polític només es pot assolir amb una revolució en clau independentista. La institució, per si sola, no podrà generar els escenaris necessaris per fer-ho, a la vegada que és imprescindible que els faciliti.

Desenvolupament

El nostre objectiu estratègic final és l'establiment d'una república socialista, feminista, ecologista i antiracista als Països Catalans. No obstant el nostre objectiu d'alliberament nacional, som també necessàriament internacionalistes; no com un afegit a la nostra militància, sinó des de la premissa de la comprensió de la necessitats d'estendre la revolució així com del treball coordinat amb altres organitzacions revolucionàries internacionals.

La ruptura democràtica és la proposta estratègica per la superació d'un sistema de dominació que ens porta al col·lapse. L'entendem com la generació d'un escenari revolucionari en clau independentista vinculat a un projecte d'emancipació social. Això ens ha de permetre en el nostre context històric, els Països catalans al s XXI, trencar amb els sistemes de dominació i explotació actuals; hem de partir del consens que qualsevol altra estratègia o via de transformació cap a un capitalisme més amable a partir de reformes tindrà molt poc recorregut, sobretot en un moment com l'actual (canvi climàtic i escassetat de recursos, crisi capitalista amb decreixement taxa guany...).

En un moment de ruptura caldrà haver ocupat el màxim espai institucional sota les coordenades de lideratge popular perquè puguin ser útils als nostres interessos de classe, i puguin disputar-lo i sostenir-lo perquè ens apropi als nostres objectius polítics. Per això, en la nostra lluita política també serà imprescindible la construcció i enfortiment d'un poder popular capaç de prendre el poder i totes les seves formes i disputar un moment de ruptura.

En aquesta línia, hem d'assumir que la lluita per la construcció d'un projecte polític revolucionari mitjançant diverses vies (lluites social i lluites polítiques amb múltiples vessants) és contradictòria. És una lluita que, per molt que s'expressi fora les institucions, sovint es canalitza en una lluita a través de l'Estat via la consecució de mesures que esgarrapem o imposam des de les institucions i que milloren les nostres condicions per assolir el nostre objectiu.

A la vegada, el nostre objectiu no és millorar el sistema on vivim, sinó que és subvertir-lo i llegar-ne un de nou. La lluita contra l'Estat (en un sentit ampli del terme, és a dir, més enllà de les institucions polítiques) és clau per fer-ho. En aquest sentit, un projecte polític ha de poder plantejar, en cada moment i en funció de la correlació de forces existent, quanta força destina a la lluita a través de l'Estat i quanta en contra del mateix. Aquesta qüestió s'ha de detallar i justificar.

En funció de tot això, un moviment revolucionari d'alliberament nacional ha de decidir i planificar els recursos que es dediquen a cada lluita, sota la premissa que el nostre rol com a CUP, derivat de la nostra participació en la lluita institucional, és el del reformisme revolucionari: generar dins les institucions les condicions necessàries per l'escenari revolucionari. Per això, una de les tasques en la construcció d'Unitat Popular (entesa com l'aliança entre classes populars per la construcció d'un bloc històric liderat per la classe treballadora) també és la lluita institucional com un terreny de lluita més per a l'assoliment dels nostres objectius polítics: la construcció d'una República socialista, feminista i ecologista als Països Catalans.

Debat

A partir d'aquests objectius polítics i el consens de la necessitat estratègica cap a un escenari revolucionari de ruptura, la CUP ha d'afinar en la seva tasca i clarificar i desenvolupar què ens cal per fer aquesta ruptura i, per tant, com hem de desenvolupar la nostra proposta política.

El gran repte: dur-ho a terme, i d'aquí se'n deriven diferents propostes per assolir-lo que han esdevingut diferents marcs d'acció política a vegades contraposats. L'objectiu d'aquest espai al Congrés és iniciar un debat sobre aquestes propostes per identificar quina és la millor estratègia política per assolir els nostres objectius polítics i per tant, poder enfortir des d'aquí el projecte polític de la CUP.

- **Com a Grup Motor hem volgut sintetitzar els debats en les següents preguntes:**
- **Què entenem per Unitat Popular (construcció del bloc històric i acumulació de forces) i quin paper juga en l'estratègia? Com la despleguem i quin paper juga la CUP en la construcció de la Unitat Popular?**
- **Què són i quin paper juguen les institucions en una estratègia de ruptura? I per tant, què anem a fer a les institucions?**
- **Quin artefacte necessitem per això: què ha de ser la CUP?**
- **Com articulem una acció política comuna al conjunt dels PPCC i amb vocació internacionalista? En un context divers i desigual, com definim una estratègia comuna amb tàctica canviant?**

